Запалали огні за долиною синьою неба,
Самольоти гудуть, бо на захід фронти і фронти.
Україно моя, мені в світі нічого не треба,
Тільки б голос твій чути і ніжність твою берегти.

Як росли ми ізмалку? Скрипіла у хаті колиска,
Загасав каганець чи горіла воскова свіча,
Ти нам шлях показала, який під зірницями блиска,
І проміння багряне подібне було до меча.

Люлі, люлі, дитино, засни, мій синочку, нівроку,
Люлі, люлі, засни...— так співали синам матері.
Ми ж виходили вніч на закурену стежку широку,
І сестра наша, доля, вела од зорі до зорі.

Паровоз прогуде: може, з фронту вертають солдата?
Мо', й житам квітувать? На отаву позве сіножать?
Повертались батьки на хвилину до рідної хати,
Щоб навчити синів, як гвинтівки на бій заряджать.

Журавлі пролетіли: а може, є вісті від брата
Із карпатських долин, з полинових потоптаних меж?
Розкололась земля. Наставала велика розплата.
За лужком-бережком багряніли картини пожеж.

То ішла революція в сірій тужавій шинелі
Із окопів грязьких, із-під куль на ромашковий шлях.
Гомоніли солдати: — Ми з'їли доволі шрапнелі,
Хай ще німець куштує на зритих снарядом полях.

Поминули літа. Зацвітає Шевченкова круча,
Домни плавлять метал. Подніпров'я колише човни.
Україно моя, напливає загрозлива туча
І дзюбаті шуліки з чужої, як смерть, сторони.

В них на крилах не зорі барвисті, веселі, гарячі —
На підкриллі в них бомби і чорні зловісні хрести.
Спостеріг я вночі: загоряються очі юначі
І виходять полки на залізні й дубові мости.

І шуліки ті падають, полум'ям білим повиті,
Танки, димом закутані, трупом залізним лягли,
І трасуючих куль золоті розтікаються ниті.
Смерть за смерть ворогам! На шулік вилітають орли!

Я в Дніпра запитаю:
— Скажи мені, сивий Славуто,
Ти, забомблений сталлю, свинцевого звідав дощу? —
І Дніпро заревів:
— Мною кривду стару не забуто,
А нової наруги я вічно катам не прощу!

Та й запінився дужий, і час пригадавши Батиїв,
І німецьких зажер в вісімнадцятім літі, в бою.
-Здрастуй, Києве любий!— І каже, всміхнувшися,
Київ:
Я чекаю на вас, я чекаю, як воїн стою.

Україно моя, далі, грозами свіжо пропахлі,
Польова моя мрійнице. Крапля у сонці з весла.
Я віддам свою кров, свою силу і ніжність до краплі,
Щоб з пожару ти встала, тополею в небо росла.

То ж палають вогні за долиною синього неба,
Самольоти гудуть, бо на захід фронти і фронти.
Україно Радянська, у світі нічого не треба,
Тільки б голос твій чути і ніжність твою берегти.

Тільки б бачить тебе у народів привольному колі,
Де завжди набиралась могуття, і слави, й снаги.
Із синами Росії на грізному ратному полі
Стій, як месниця вірна! Хай падають ниць вороги!

II

Ти ізнов мені снишся на стежці гіркої розлуки
Синім лугом, ромашкою, птицею з канівських круч.
Так візьми ж мою кров і візьми моє серце у руки,
Тільки снами не муч і невипитим горем не муч.

Я топтав кілометрів не сто, і не двісті, й не триста,
Все в похід, у похід, в небезпеки на правім краю.
Он зоря вечорова до мене шепоче барвиста:
— Що ж ти став, як німий, надивляйся на землю
свою!

Надивляйся на землю, де сизі орли клекотіли
Із могили високої в димнім безмежжі доріг.-
І лежала земля, в попелищі земля чорнотіла,
Я дивився — і німів, і прощався, і прощатись не міг.

Я ізнов тебе вгледжу в народів привольному колі,
Де завжди набиралась могуття, і слави, й снаги.
Із синами Росії на грізному ратному полі
Стій, як месниця вірна! Хай падають ниць вороги!

III

Знову кличу тебе, чи ти голосу не розпізнала?
Знов прошу: озовись! Молода і далека моя!
Може б, вітром я став, тільки ж хмар налягає навала,

Може б, співом покликать,— так де ж його взять
солов'я?

На дніпровській долині ромашка зів'яла побита.
Тополина скрипить. Догоряє мій батьківський дім
І не хочу я вітром лягати під кінські копита,
Соловейком співати на чорному горі твоїм.

Буду дихати, падать, рости й воювать до загину,
Бо великий наш гнів, бо дорога рівнішою є.
Я візьму твого смутку і горя важку половину
розтерзане, горде, нескорене серце моє!

І піду, як Микула, пригнусь, потемнію від ноші,
Висхну, спрагою битий, можливо, впаду на сліду,
Але бачити буду: цвіти зацвітають хороші
У твоїм, Україно, зеленім і вічнім саду.

Тільки бачить тебе у народів привольному колі,
Де завжди набиралась могуття, і слави, й снаги.
Із синами Росії на грізному ратному полі
Стій, як месниця вірна! Хай падають ниць вороги!

IV

Вставай, моя рідна, розлуки доволі,
Які ми з тобою ще будем багаті —
Веселкою в небі, барвінком у полі,
Розплатою-люттю при спаленій хаті.

Торкнусь тебе ніжно— і рук моїх дотик
Забурха вогнем, і я взрю опівночі:
Дитини забитої змучений ротик,
Залізом обпечені очі дівочі,

Дідівську сльозу, закривавлену з жалю,
Сорочку стару на розстрілянім тілі.
Простіть, якщо словом кого запечалю,
Далекі мої, дорогі, помарнілі!

Свисти не свисти, проклятуща нагайко,
Не бачив катюга розплати такої:
У димному полі встає Наливайко
І землю стрясає страшною рукою.

І тінь його віща в залізній закові
Випростує плечі під хмари невмиті.
Озброєні Діти Залізнякові,
Ми пройдем шляхами при стиглому житі.

І прийдем до тебе, солдати-звитяжці,
У дружбі великій, в братерстві святому:
Сухар у торбинці, вода у баклажці
І зустріч сестри біля отчого дому.

Радянська Вкраїно! Розлуки доволі,
Які ми з тобою ще будем багаті —
Веселкою в небі, барвінком у полі,
Розплатою-люттю при спаленій хаті!

V

Не плачте, мамо, не треба, вже не вернути сина.
Он він лежить під тином, скроня злегка в крові.
І меркне зимовий вечір, утіха твоя єдина,
А з лісу ідуть повстанці, закурені в дим, живі.

Чого ти журишся, батьку, що хату спалили кляті?
Брата забили в пута, сивіє, бач, голова.

Пожитки твої хороші, радості небагаті-
Усе димить в попелищі і тліє, не дотліва.

Іржали коні в артілі, ворота скрипіли нові,
Забрали овець і коней — кривавий слід по траві...
І меркне зимовий вечір в далекій сивій завії,
А з лісу ідуть повстанці, закурені в дим, живі.

Он ту яблуневу гілку, де снігу замети білі,
Ти сам щепив із сусідом, цвіти, мій веселий дім!
Ми знаємо, знаєм, знаєм! — кричать пеньки обгорілі
Із хати, з комори, з клуні в сльозах і в горі твоїм.

Повішених вітер гойдає. Гармата б'є опівночі.
І тліє все в попелищі: і радість, і труд, і піт.
Дивляться зорі з неба, немов замучених очі,
Немов розстріляних очі біля кленових воріт.

Не плачте, мамо, не треба, і ви не журіться, тату,
Друзі ідуть зі сходу, сурма не грає — б'є!
Катів поведуть на страту, на нашу святу розплату,
І в них не вистачить крові за грізне горе твоє!